

Tennene tilbake til kroppen

«**H**vorfor skal tenner behandles annerledes enn resten av kroppen når det gjelder finansiering?»

Dette er et stadig tilbakevendende spørsmål, sist reist av en journaliststudent midt under Landsmøtet på Lillestrøm. På NTFs informasjonsmøte var lederen av Helse- og omsorgskomiteen på stortinget, Harald T. Nesvik, tydelig på at han ønsker mer likebehandling mellom tannhelse- og annen helsetjeneste, uten at han gikk i detalj om hvordan han så for seg de framtidige løsningene. Blant annet vil han ha kommunal forvaltning av tannhelsetjenesten og finansiering gjennom NAV. Nesvik var også klar på at innslagspunktet for å få rettighet til offentlig støtte, altså egenandelen, må ligge godt opp på 2000-tallet.

Sosialistisk Venstreparti har signalisert at de vil foreslå generelle støtteordninger for tannhelse gjennom trygden i forslaget til partiprogram for den kommende stortingsperioden. Jeg tror nok at SV kan vinne en del sympati for et slikt forslag, men det er slett ikke sikkert at det er fornuftig av den grunn.

I avisen VG kommenterte helseministeren nylig på sin blogg at det ikke er aktuelt å innføre en generell finansieringsordning for tannhelsetjenester. Men leserne ville ha det! Av 3 160 som stemte, ville 96 % ha «gratis» tannlege. Ikke så rart kanskje: Som man roper i skogen, får man svar. Men det er ingenting som er gratis her i verden, alt har sin pris. Spørsmålet er bare på hvilken måte man betaler.

Historisk kjenner vi bakgrunnen for at finansieringen for tannhelse er blitt slik den er i dag. Det var omkring slutten av første verdenskrig at Stortinget besluttet å satse på tannpleie for barn og unge, og dermed overlot til de voksne å klare seg selv – mer eller mindre. Tannlegeforeningen var enig i en slik prioritering. Gjennom mellomkrigstiden ble skoletannpleien gradvis utbygget, og etter annen verdenskrig kom så folketannrøkta, med sterk satsing på forebyggende arbeid. I dag hevder mange at tannhelsetjenesten er en suksesshistorie. Jeg er slett ikke uenig i dette.

NTF har hele tiden holdt fast ved at økt offentlig satsing bør komme dem som trenger det mest, til gode. Etter NTFs mening er dette det beste middel for å jevne ut de sosiale ulikhetene i tannhelse som vi vet eksisterer. Alle-rede i tenårene, kanskje også før, er det mulig å identifisere personer som står i fare for å få mye kariessykdom, slik at vi kan sette inn tiltak tidlig. Det ligger derfor en stor utfordring i å få til bedre samarbeid mellom offentlig og privat tannhelsetjeneste gjennom gode overføringsordninger, særlig for dem som har det største behovet – de såkalte risikopasientene.

I sin blogg var helseministeren svært så forsiktig. Rett nok vil han gi fri tannbehandling til 19- og 20-åringene. Men mens vi venter på stadig mer kunnskap, burde vi kunne få forbedrede rettigheter bygd på den kunnskapen som blant annet FUTT-prosjektet har gitt oss. Det er høstet mange og gode erfaringer gjennom dette prosjektet. Disse kunne nyttiggjøres til

å innføre ordninger som vi vet fungerer, for derigjennom å fremme gode samarbeidsformer mellom aktørene i tjenesten.

Jeg var så heldig å få anledning til å utdype NTFs standpunkt i samtale med en ikke ukjent professor i sosialmedisin tidligere i høst. Han hadde stor sans for vår holdning, som han syntes var interessant i et sosialmedisinsk perspektiv. Han gav uttrykk for at tannhelsetjenestens måte å organisere seg på, kan være veien å gå for flere profesjoner i helsevesenet. Det vil i framtiden bli et stadig større gap mellom befolkningens forventninger til helsevesenet og de oppgaver som samfunnet makter å dekke på dette området. Tannhelsetjenesten må prøve å unngå å havne i den samme fella. Ved å spesialdesigne ordninger for dem vi ønsker å prioritere samtidig som vi bygger ut trygdeordningene videre, kan vi sikre en offentlig finansiering som er sterk nok for dem som har de største behovene, samtidig som vi yter gode tjenester til det store flertallet – som faktisk er i stand til å gjøre opp for seg selv uten å gå veien om offentlig finansiering.

Er munnen da blitt en del av kroppen? Ja, så absolutt! Men i motsetning til kroppen for øvrig har vi med NTFs forslag til finansiering sikret munnen en trygg plass i helsetjenesten!

Gunnar Skjott

Se også NTF mener på
www.tannlegeforeningen.no